

# وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی

ارائه کننده: احمد غفارزاده

شماره 1398

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

ارقام - هزار میلیارد تومان

عنوان

۱۰۹

جمع مالیات وصولی مستقیم و کالا و خدمات سال ۱۳۹۷

۶۴

مالیات وصولی مستقیم

۴۵

مالیات وصولی کالا و خدمات

۲۳

حقوق ورودی

۱۳۲

جمع کل مالیات و حقوق ورودی

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

بررسی نسبت های مالیاتی سال ۱۳۹۷:

(1) پوشش هزینه های جاری =  $\frac{\text{مالیاتها}}{\text{هزینه های جاری}} = 48\%$

(2) نسبت مالیاتها به تولید ناخالص داخلی =  $\frac{T}{GDP} = 6.8\%$

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

## بررسی ظرفیت های مالیاتی:

با فرض وجود ۶۰٪ معافیت در مالیاتهای مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده

❖ نرخ مالیاتی اشخاص حقوقی ۲۵٪

❖ نرخ موثر مالیات اشخاص حقیقی ۲۰٪

و با لحاظ وزن مالیاتی هر کدام از منابع اشخاص حقوقی و مشاغل نرخ موثر

مالیات بر درآمد حدود ۲۳٪ بر درآمد می گردد.

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

بررسی ظرفیت های مالیاتی:

$$\begin{array}{rcccl} \text{نرخ اصابت شده به GDP} & = & \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده (نرخ عمومی)} & + & \text{نرخ مالیات بر درآمد} \\ \hline 29\% & = & 6\% & + & 23\% \end{array}$$

با کسر معافیت ها و تخفیفات

$$\text{GDP} \times 29\% \times 40\% = 220$$

۱.۹۰۰

ظرفیت قابل وصول مالیات  
بر درآمد و ارزش افزوده

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

کل ظرفیت مالیاتی قابل قبول:

مالیات بر درآمد و  
ارزش افزوده

حقوق ورودی

ظرفیت مالیاتی کل

۲۲۰

+

۲۳

=

۲۴۳

(1) مالیات بر دارایی به دلیل رقم اندک در محاسبات منظور نشده است.

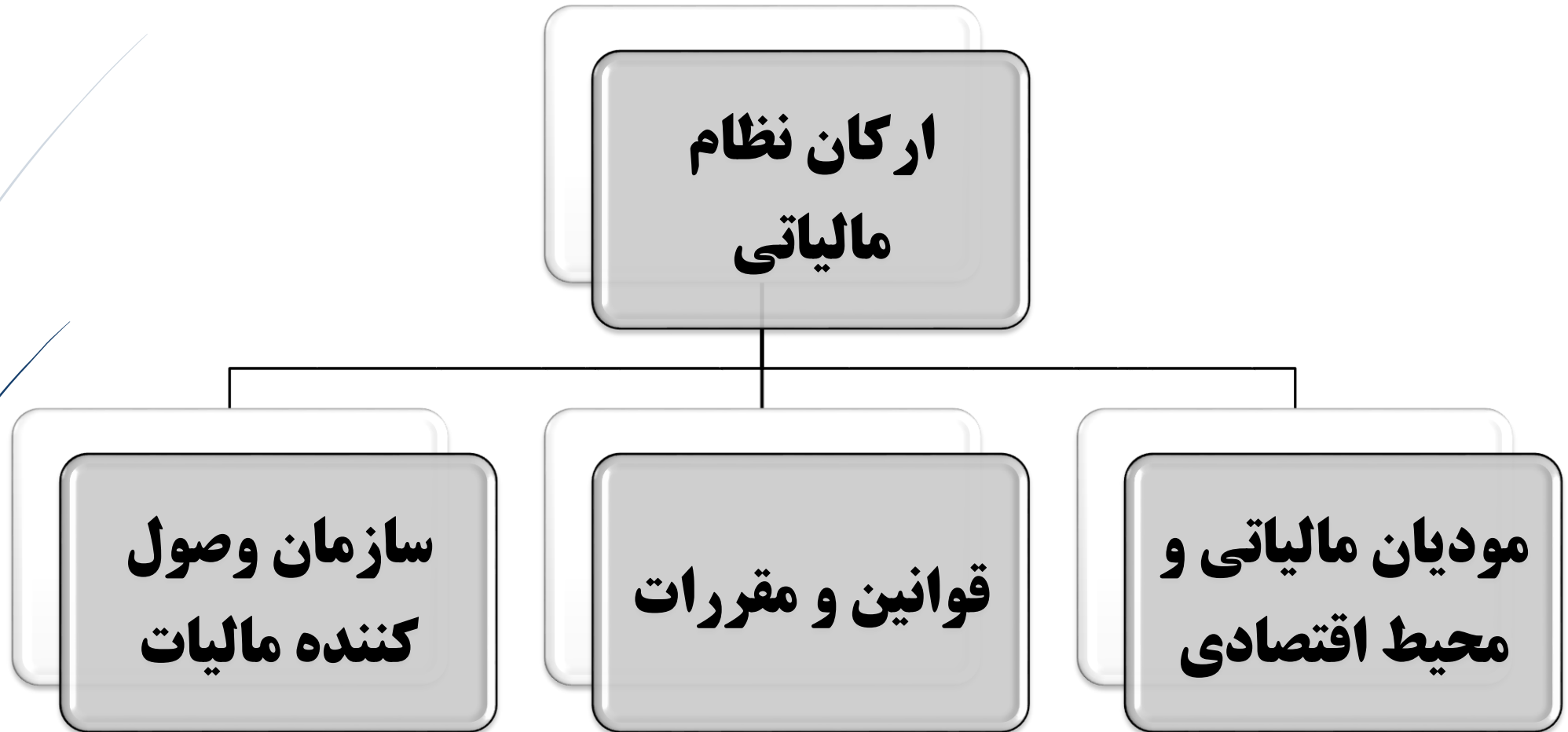
(2) حقوق ورودی بر مبنای وصولی سال ۹۷ منظور شده است.

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

مقایسه مالیاتهای وصولی با ظرفیت مالیاتی:

$$\frac{\text{کل مالیاتهای وصول شده}}{\text{ظرفیت قانونی مالیاتی}} = \frac{132}{243} = 54\%$$

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»



# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

## مشکلات سازمان امور مالیاتی کشور

فقدان آموزش کافی مأموران مالیاتی

فقدان سیستم گزینش و انتخاب مأمور مالیاتی و مدیران مالیاتی

فقدان سیستم اطلاعاتی جامع مالیاتی (هرچند اقدامات موثری در سالهای اخیر انجام شده است)

وجود فساد اداری در بخش هایی از سیستم مالیاتی

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

## چالشهای موجود در قوانین و مقررات مالیاتی

محدود بودن  
پایه های مالیاتی

فقدان نظام  
مالیاتی بر جمع  
درآمد

پیچیدگی قوانین  
و مقررات و  
وجود بخشنامه  
های متعدد

وجود معافیت  
های متعدد و  
غیر موثر

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

## چالشهای موجود در بخش مودیان مالیاتی

مشکلات محیط اقتصادی

دلایل عدم تمکین مودیان

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

چالشهای موجود در بخش مودیان مالیاتی:

فقدان باور مالیاتی بدلیل محیط سیاسی موجود

نا کارآمد بودن مخارج عمومی

وجود فساد اداری (عدم اعتماد)

ریسک پائین عدم تمکین

نا عادلانه بودن مالیاتها (احساس نا عدالتی توسط مودیان)

**دلایل عدم تمکین  
مودیان**

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

چالشهای موجود در بخش مودیان مالیاتی:

درجه باز بودن اقتصاد کشور

دخالت مستقیم و غیرمستقیم حاکمیت در اقتصاد

حجم زیاد اقتصاد زیرزمینی

مشکلات محیط  
اقتصادی

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

**فقدان باور مالیاتی مودیان و ارتباط آن با حکمرانی خوب:**

**(۱) حق اظهار نظر مردم و پاسخگو نبودن دولت ها:**

این ویژگی به مفهوم میزان و درجه توانایی شهروندان یک کشور در تعیین رئیس دولت، رئیس حکومت یا سایر افراد دارای مقام سیاسی در کشور از طریق انتخابات آزاد.

از سویی این شاخص نمایانگر میزان آزادی بیان، آزادی احزاب، تشکل ها و اجتماعات و آزادی رسانه های جمعی است.

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

فقدان باور مالیاتی مودیان و ارتباط آن با حکمرانی خوب:

(۲) ثبات سیاسی:

هرچه احتمال نبودن ثبات سیاسی زیاد باشد تاثیر مستقیم در امتناع مردم از پرداخت مالیات خواهد داشت.

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

فقدان باور مالیاتی مودیان و ارتباط آن با حکمرانی خوب:

(۳) اثربخشی دولت:

کیفیت خدمات دولتی، میزان استقلال خدمات شهری از فشارهای سیاسی، کیفیت بوروکراسی اداری تاثیر مستقیمی در پرداخت مالیات خواهد داشت.

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

فقدان باور مالیاتی مودیان و ارتباط آن با حکمرانی خوب:

(۴) حاکمیت قانون:

حاکمیت قانون موجب ایجاد نظم و انضباط در جامعه شده و اطمینان مردم و بالاخص مودیان مالیاتی را به حاکمیت افزایش می دهد.

در صورتی که در نظام اداری ایران بیشتر سلیقه افراد حاکم شده تا قانون

# «وضعیت نظام مالیاتی و چگونگی بهبود وصول درآمدهای مالیاتی»

فقدان باور مالیاتی مودیان و ارتباط آن با حکمرانی خوب:

## ۵) فساد اداری:

وجود فساد اداری موجب بی اعتمادی مردم به حاکمیت می شود و از دو طرف به وصول مالیات آسیب می رساند:

□ کاهش مالیات از طریق روشهای غیر قانونی

□ سلب اعتماد مردم و تمایل به فرار مالیاتی

# پاس از توجه شما

